

Stichting Landschapsbeheer Zeeland

**Inventarisatie van ecologische waarden
van het agrarisch natuurbeheer in Zeeland
juni 2014**

Stichting Landschapsbeheer Zeeland

Lucien Calle

Sandra Dobbelaar

Alex Wieland

15 juli 2014

Inhoud

Inleiding	3
Methodiek	3
Botanische waarde	3
Faunistische waarde	3
Correcties op de rekenmethodes	4
Potentiële natuurwaarde	4
Resultaten	5
Resultaten gesorteerd op score	14
Bijlagen	23

Inleiding

Op verzoek van Provincie Zeeland heeft Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ) 378 locaties waar botanisch beheer wordt uitgevoerd geïnventariseerd op natuurwaarden. Het ging hierbij om de typen Weidevogelgebied (41) en Botanisch (337) waardevol grasland. De nadruk lag hierbij sterk op de botanische waarde.

Alle eigenaren zijn van te voren via een brief door de provincie op de hoogte gebracht over de inventarisatie. De inventarisatie werd uitgevoerd in mei en juni 2014, door SLZ medewerkers. Tijdens de inventarisaties is assistentie verleend door stagiaires en vrijwilligers (Wijnand Lammers, Olivier Hoornweg, Jeffrey Siliacus, Arjen van Gilst en Mark Dobbelaar). De resultaten van de inventarisatie zijn verwerkt op een veldformulier wat is opgesteld in overleg met de provincie Zeeland en de ZLTO.

In dit verslag worden de resultaten van deze inventarisatie gepresenteerd. Van ieder bezocht perceel is veldformulier ingevuld en is ten minste 1 foto gemaakt. Na de formulieren en de foto's wordt een tabel met per perceel de cijfers voor botanische en faunistische waarde gepresenteerd.

Methodiek

Er is gewerkt met een eenduidige methodiek die in alle bezochte percelen op dezelfde manier is toegepast. Van groot belang is daarbij het cijfer voor de actuele botanische en faunistische waarde. De tijdsbesteding is bij alle percelen ongeveer gelijk geweest (wel enigszins afhankelijk van de grootte). Omdat de tijd voor de inventarisaties beperkt was, gaat het om een quickscan.

Botanische waarde

Voor de botanische waardebepaling is steeds is het vegetatietype beoordeeld (vgl methodiek ZLTO Veldgids Ontwikkeling Botanisch Waardevol Grasland), daarnaast zijn er doelsoorten genoteerd. Waar in dit rapport over doelsoorten wordt gesproken wordt steeds Doel- Rode Lijst- en Beschermde soorten bedoeld. Tezamen leiden ze naar een eindconclusie voor de botanische waarde.

Rekenmethode botanische waarde

Vegetatietype	Kenmerk	Aantal punten
Raaigrasweide	Sterke dominantie Engels raaigras	1
Grassen gemengd	Grassen dominant, wel diverse soorten grassen	2
Grassen dominant	Grassen dominant, met diverse soorten kruiden	3
Bloemrijk grasland	Kruiden dominant, soorten- en bloemrijk	4
Doelsoorten		
1 soort		1
2 soorten		2
3-4 soorten		3
5-7 soorten		4
8-11 soorten		5
>11 soorten		6

Faunistische waarde

Voor een beoordeling van de faunistische waarde zijn oa. ruimtelijke aspecten beoordeeld. Daarbij worden ook punten voor doelsoorten (als bij botanisch) geteld. Voor de ruimtelijke aspecten is gekeken naar structuur, kruiden- en soortenrijkdom, grootte, en aansluiting op nabij gelegen natuurgebieden.

Bij structuur is gekeken naar profiel (hollebollig of geëgaliseerd), afwisseling in vegetatiestructuur (open of gesloten vegetaties), landschappelijke elementen (poel, solitaire bomen struweel, rietzone, oever ed.), droog-vochtig ed.

Bloemrijkdom en soortenrijkdom (alle planten) is voor veel insecten en andere ongewervelden van groot belang en daarmee ook van de daarvan afhankelijke soortgroepen als vogels ed.

Hoe groter een terrein, hoe waardevoller het kan zijn voor de fauna. Bij sommige soortgroepen weegt dit aspect zwaarder door dan bij andere, zoals bij weidevogels. Struweelvogels profiteren daarentegen juist van een kleinschalig patroon van hagen, struweel ed. De grootte is daarom per terreintype anders beoordeeld.

De nabijheid van een natuurgebied of waardevol agrarisch gebied kan positief uitwerken door de mogelijke uitwisseling van populaties.

Rekenmethode faunistische waarde

Aspect	Beoordeling	Aantal punten
Structuur	Matig	1
	Goed	2
Bloem- en soortenrijkdom	Matig	1
	Goed	2
Grootte	Matig	1
	Goed	2
Aansluiting op natuurgebied	Goed	1
Maximaal		7
Doelsoorten		
1 soort		1
2-3 soorten		2
> 3 soorten		3

Correcties op de rekenmethodes

In de rekenmethodes is rekening gehouden met het aantal doelsoorten, maar niet met de abundantie daarvan (dat zou het nodeloos ingewikkeld maken). Onder andere daarom is de mogelijkheid ingebouwd om maximaal 2 punten naar boven of onderen af te ronden. Bijvoorbeeld een dijk die voor het vegetatietype 3 punten scoort en maar 1 doelsoort heeft kan daardoor nog net aan een voldoende komen. Een voorbeeld daarvan is een dijk op Tholen, waar als doelsoort alleen Knopig doornzaad aanwezig was, maar deze was wel heel talrijk over de hele oppervlakte aanwezig.

Potentiële natuurwaarde

De potentiële botanische waarde hangt op dijken vooral af van de bodem (klei is ongunstig, zavel of zand gunstig), en expositie (zuid talud is gunstig, oost of west talud is matig gunstig, noord talud is ongunstig).

In weiden hangt het vooral af van het profiel (origineel hollebollig is positief (door de vele micro habitats), geëgaliseerd is negatief), bodem (zware klei minder gunstig, zavel en zand wel gunstig), grondwater (een zoet-zout gradiënt is gunstig, dan mogelijk ook zilte doelsoorten).

De potentiële faunistische waarde hangt meer dan bij botanische waarde af van de grootte van het gebied, hoewel dat voor de verschillende faunagroepen anders kan uitpakken. Zo hebben weidevogels veel behoefte aan grote terreinen met een vrij zicht, terwijl struweelvogels juist weer profiteren van een dichte dooradering met hagen en struweel. Voor beide groepen geldt dat de nabijheid van natuurgebied of een agrarisch landschap met ecologische waarden, positief is.

Resultaten

Van alle bezochte terreinen wordt hieronder het ingevulde formulier getoond. Daarnaast zijn er van alle percelen tenminste 1 foto. Altijd eerst een foto van het algemene beeld en daarnaast een van de vegetatie. Daarbij is getracht steeds een gemiddeld beeld op de foto vast te leggen. In enkele gevallen worden er meer foto's getoond, daar waar de vegetatie afweek.

De percelen worden op chronologische volgorde (nummering zoals de provincie die hanteert) behandeld. Daarbij is er steeds van ieder volgnummer een aparte opname, behalve voor een aantal zeer kleine terreintjes in cluster A, direct oostelijk van Scharendijke. Deze terreintjes zijn erg klein en vormen een geheel met de grotere percelen. Bovendien bleek de exacte omgrenzing daarvan in het veld lastig te bepalen. Deze miniterreintjes zijn bij het volgnummer van het grotere perceel, waarvan ze deel uitmaken "meegenomen". Waar dat gebeurd is wordt dat uiteraard wel steeds bij de nummering aangegeven (bv.: Perceel 12, inclusief 9-10-11 en 13).

Hierna worden tabellen met per perceel de cijfers voor botanische en faunistische waarde gegeven. Deze tabellen worden ook digitaal beschikbaar gesteld.

Botanische gebieden

Nr.	Botanisch	Fauna				
1	5	6	gemaaid, herbezoek noodzakelijk			
2	5	4-5				
3	7	6				
4	2	3				
5	2	6				
6	7	9				
7	7	9				
8	7	9				
9	7	9				
10	7	9				
11	7	9				
12	2	6				
13	2	4				
14	9	9				
15	6	7				
16	4	4				
17	4	4				
18	4	7	kort begraasd, herbezoek nodig			
19	4	7				
20	4	5				
21	5	5	herbezoek nodig			
22	2	3				
23	8	8				
24	7	6				
25	2	4				
26	8	7				
27	4	7				
28	6	5	gemaaid, herbezoek noodzakelijk			
29	6	6				

30	8	6				
31	4	5				
32	6	6				
33	5	6				
34	5	4				
35	2	4				
36	4	7				
37	8	7				
38	4	5				
39	4	5				
40	1	1				
41	2	3				
42	2	5				
43	3	3				
44	3	3				
45	4	4				
46	2	3				
47	3	4				
48	6	7				
49	3	4				
50	6	6				
51	2	5				
52	5	5				
53	8	8				
54	6	7				
55	2	3				
56	4	5	net gehoord, herbezoek nodig			
57	5	6				
58	3	6				
59	3	6	net gehoord, herbezoek nodig			
60	4	3				
61	3	5				
62	3	5				
63	3	3				
64	7	6				
65	3	4				
66	7	7				
67	5	6				
68	5	6				
69	2	5				
70	1	3				
71	4	5	herbezoek nodig			
72	5	5				
73	5	6				
74	5	7				

75	6	6				
76	6	6				
77	9	8				
78	5	7				
79	3	5				
80	5	7				
81	2	4				
82	4	5				
83	8	8				
84	5,5	4				
85	2	4				
86	7	5				
87	2	4				
88	1	4				
89	5	6				
90	4	5				
91	4	5				
92	1	3				
93	3	7				
94	5	7				
95	5	7				
96	5	6				
97	8	6				
98	5	6				
99	5	6				
100	2	6				
101	1	3				
102	2	3				
103	7	5				
104	3	2	herbezoek nodig			
105	3	6	net gemaaid, herbezoek nodig			
106	2	4				
107	4	4,5				
108	1	2				
109	6	4				
110	6	6				
111	2	6				
112	3	6				
113	9	8				
114	7	7				
115	7	6	herbezoek nodig			
116	2	4				
117	7	6				
118	2	3				
119	5	7				

120	2	5				
121	1	4				
122	2	4				
123	3	5				
124	5	6				
125	6	4				
126	4	5	herbezoek nodig			
127	2	5				
128	3	3				
129	3	3	herbezoek nodig			
130	3	3	herbezoek nodig			
131	6	6				
132	5	6				
133	5	6				
134	5	6				
135	5	5				
136	2	4				
137	6	6				
138	6	5				
139	7	6	herbezoek nodig			
140	7	6				
141	4	5				
142	8	8				
143	4	5				
144	7	7				
145	7	6				
146	6	8				
147	6	6				
148	9	7				
149	1	4				
150	6	6				
151	5	5				
152	2	5				
153	3	4				
154	2	3				
155	6	7				
156	6	9				
157	6	9				
158	6	9				
159	6	9				
160	6	9				
161	6	9				
162	6	9				
163	4	7				
164	5	3				

165	7,5	7				
166	3	6				
167	5	6				
168	6	6				
169	3	7				
170	2	6				
171	3	4				
172	4	6				
173	2	4				
174	1	3				
175	6	5				
176	7	6				
177	6	6				
178	4	5				
179	2	4				
180	5	5				
181	9	7				
182	4	4				
183	5	3				
184	1	2				
185	1	3				
186	6-7	9				
187	6-7	9				
188	6-7	9				
189	6-7	9				
190	6-7	9				
191	6-7	9				
192	6-7	9				
193	6-7	9				
194	6-7	9				
195	4	3				
196	3	7				
197	4	6	gemaaid, herbezoek noodzakelijk			
198	4	6				
199	5	4-5				
200	3	3				
201	6	6				
202	6	5				
203	8	6				
204	5	4				
205	7	9				
206	7	9				
207	7	9				
208	7	9				
209	7	7				

210	6	5				
211	7	7				
212	4	6				
213	3	2				
214	6	8				
215	4	4				
216	6	5				
217	6	7	herbezoek nodig			
218	6	6				
219	8	9				
220	3	4				
221	6	6				
222	8	7				
223	2	3				
224	1	4				
225	6	6				
226	7	7				
227	8	7				
228	8	8				
229	3	6				
230	3	5				
231	6	6				
232	7	8				
233	5	8				
234	7	7				
235	5	5				
236	4	5	herbezoek nodig			
237	4	5	herbezoek nodig			
238	4	5				
239	4	3				
240	2	6				
241	2	5				
242	3	6				
243	8	8				
244	7	7				
245	6	6				
246	6	7				
247	4	5				
248	2	4				
249	6	6				
250	5	5				
251	3	4				
252	7	7				
253	6	7				
254	6	7				

255	6	5	herbezoek nodig			
256	6	5				
257	3	5				
258	6	7				
259	7	6				
260	6	6				
261	7	6				
262	2	5				
263	3	4				
264	7	7				
265	2	3				
266	6	6				
267	7	6				
268	3	2	herbezoek nodig			
269	5	5				
270	8	5				
271	2	5				
272	5	5				
273	2	2				
274	6	7				
275	2	5				
276	6	6				
277	4	6				
278	6	5				
279	6	6				
280	4	4				
281	2	3				
282	4	5				
283	1	4				
284	2	4				
285	3	5	herbezoek nodig			
286	3	5	herbezoek nodig			
287	5	6	herbezoek nodig			
288	3	4				
289	3	6				
290	5	6				
291	5	5				
292	4	4				
293	7	7				
294	6	7				
295	3	4	net gemaaid, herbezoek nodig			
296	6	6				
297	6	6				
298	3	4				
299	8	8				

300	6	6				
301	6	6				
302	4	4				
303	3	3				
304	3	3				
305	7,5	6				
306	6	5				
307	6	6				
308	3	3				
309	3	4				
310	2	3				
311	3	4				
312	2	3				
313	2	2	locatie onduidelijk op de kaart			
314	4	4				
315	2	3				
316	2	3				
317	3	6				
318	4	6				
319	6	5				
320	2	5				
321	3	3				
322	4	5				
323	3	3				
324	3	3				
325	3	5				
326	4	5				
327	4	5				
328	4	5				
329	5	5				
330	4	5				
331	6	6				
332	6	5				
333	2	2				
334	2	2				
335	6	6				
336	5	5				
337	3	6				

Weidevogelgebieden

Nr.	Botanisch	Fauna			
1	2	5			
2	7	8			
3	2	5			
4	3	6			
5	3	7			
6	4	4			
7	4	4			
8	8	8			
9	3	3			
10	2	5			
11	2	6			
12	2	5			
13	2	5			
14	5	6			
15	2	6			
16	3	5			
17	7	6			
18	3	6			
19	4	5			
20	3	5			
21	3	6			
22	2	6			
23	6	4			
24	4	4			
25	4	4	(fout pakket? = nl een dijk)		
26	4	4	(fout pakket? = nl een dijk)		
27	5	7			
28	3	3	(fout pakket? = nl een dijk)		
29	4	5	(fout pakket? = nl een dijk)		
30	2	5			
31	2	5			
32	1	3			
33	5	5			
34	4	5			
35	3	4	(fout pakket? = nl een dijk)		
36	1	2			
37	1	3			
38	5	5			
39	2	3			
40	4	4	(fout pakket? = nl een dijk)		
41	4	5	(fout pakket? = nl een dijk)		

Resultaten gesorteerd op score

Botanische gebieden

Botanische gebieden						
Nr.	Botanisch	Fauna				
40	1	1				
108	1	2				
184	1	2				
70	1	3				
92	1	3				
101	1	3				
174	1	3				
185	1	3				
88	1	4				
121	1	4				
149	1	4				
224	1	4				
283	1	4				
273	2	2				
313	2	2	locatie onduidelijk op de kaart			
333	2	2				
334	2	2				
4	2	3				
22	2	3				
41	2	3				
46	2	3				
55	2	3				
102	2	3				
118	2	3				
154	2	3				
223	2	3				
265	2	3				
281	2	3				
310	2	3				
312	2	3				
315	2	3				
316	2	3				
13	2	4				
25	2	4				
35	2	4				
81	2	4				
85	2	4				
87	2	4				
106	2	4				

116	2	4				
122	2	4				
136	2	4				
173	2	4				
179	2	4				
248	2	4				
284	2	4				
42	2	5				
51	2	5				
69	2	5				
120	2	5				
127	2	5				
152	2	5				
241	2	5				
262	2	5				
271	2	5				
275	2	5				
320	2	5				
5	2	6				
12	2	6				
100	2	6				
111	2	6				
170	2	6				
240	2	6				
104	3	2	herbezoek nodig			
213	3	2				
268	3	2	herbezoek nodig			
43	3	3				
44	3	3				
63	3	3				
128	3	3				
129	3	3	herbezoek nodig			
130	3	3	herbezoek nodig			
200	3	3				
303	3	3				
304	3	3				
308	3	3				
321	3	3				
323	3	3				
324	3	3				
47	3	4				
49	3	4				
65	3	4				
153	3	4				
171	3	4				

220	3	4				
251	3	4				
263	3	4				
288	3	4				
295	3	4	net gemaaid, herbezoek nodig			
298	3	4				
309	3	4				
311	3	4				
61	3	5				
62	3	5				
79	3	5				
123	3	5				
230	3	5				
257	3	5				
285	3	5	herbezoek nodig			
286	3	5	herbezoek nodig			
325	3	5				
58	3	6				
59	3	6	net gehooïd, herbezoek nodig			
105	3	6	net gemaaid, herbezoek nodig			
112	3	6				
166	3	6				
229	3	6				
242	3	6				
289	3	6				
317	3	6				
337	3	6				
93	3	7				
169	3	7				
196	3	7				
60	4	3				
195	4	3				
239	4	3				
16	4	4				
17	4	4				
45	4	4				
182	4	4				
215	4	4				
280	4	4				
292	4	4				
302	4	4				
314	4	4				
107	4	4,5				
20	4	5				
31	4	5				

38	4	5				
39	4	5				
56	4	5	net gehooïd, herbezoek nodig			
71	4	5	herbezoek nodig			
82	4	5				
90	4	5				
91	4	5				
126	4	5	herbezoek nodig			
141	4	5				
143	4	5				
178	4	5				
236	4	5	herbezoek nodig			
237	4	5	herbezoek nodig			
238	4	5				
247	4	5				
282	4	5				
322	4	5				
326	4	5				
327	4	5				
328	4	5				
330	4	5				
172	4	6				
197	4	6	gemaaid, herbezoek noodzakelijk			
198	4	6				
212	4	6				
277	4	6				
318	4	6				
18	4	7	kort begraasd, herbezoek nodig			
19	4	7				
27	4	7				
36	4	7				
163	4	7				
164	5	3				
183	5	3				
34	5	4				
204	5	4				
21	5	5	herbezoek nodig			
52	5	5				
72	5	5				
135	5	5				
151	5	5				
180	5	5				
235	5	5				
250	5	5				
269	5	5				

272	5	5				
291	5	5				
329	5	5				
336	5	5				
1	5	6	gemaaid, herbezoek noodzakelijk			
33	5	6				
57	5	6				
67	5	6				
68	5	6				
73	5	6				
89	5	6				
96	5	6				
98	5	6				
99	5	6				
124	5	6				
132	5	6				
133	5	6				
134	5	6				
167	5	6				
287	5	6	herbezoek nodig			
290	5	6				
74	5	7				
78	5	7				
80	5	7				
94	5	7				
95	5	7				
119	5	7				
233	5	8				
2	5	4-5				
199	5	4-5				
84	5,5	4				
109	6	4				
125	6	4				
28	6	5	gemaaid, herbezoek noodzakelijk			
138	6	5				
175	6	5				
202	6	5				
210	6	5				
216	6	5				
255	6	5	herbezoek nodig			
256	6	5				
278	6	5				
306	6	5				
319	6	5				
332	6	5				

29	6	6				
32	6	6				
50	6	6				
75	6	6				
76	6	6				
110	6	6				
131	6	6				
137	6	6				
147	6	6				
150	6	6				
168	6	6				
177	6	6				
201	6	6				
218	6	6				
221	6	6				
225	6	6				
231	6	6				
245	6	6				
249	6	6				
260	6	6				
266	6	6				
276	6	6				
279	6	6				
296	6	6				
297	6	6				
300	6	6				
301	6	6				
307	6	6				
331	6	6				
335	6	6				
15	6	7				
48	6	7				
54	6	7				
155	6	7				
217	6	7	herbezoek nodig			
246	6	7				
253	6	7				
254	6	7				
258	6	7				
274	6	7				
294	6	7				
146	6	8				
214	6	8				
156	6	9				
157	6	9				

158	6	9				
159	6	9				
160	6	9				
161	6	9				
162	6	9				
186	6-7	9				
187	6-7	9				
188	6-7	9				
189	6-7	9				
190	6-7	9				
191	6-7	9				
192	6-7	9				
193	6-7	9				
194	6-7	9				
86	7	5				
103	7	5				
3	7	6				
24	7	6				
64	7	6				
115	7	6	herbezoek nodig			
117	7	6				
139	7	6	herbezoek nodig			
140	7	6				
145	7	6				
176	7	6				
259	7	6				
261	7	6				
267	7	6				
66	7	7				
114	7	7				
144	7	7				
209	7	7				
211	7	7				
226	7	7				
234	7	7				
244	7	7				
252	7	7				
264	7	7				
293	7	7				
232	7	8				
6	7	9				
7	7	9				
8	7	9				
9	7	9				
10	7	9				

11	7	9				
205	7	9				
206	7	9				
207	7	9				
208	7	9				
305	7,5	6				
165	7,5	7				
270	8	5				
30	8	6				
97	8	6				
203	8	6				
26	8	7				
37	8	7				
222	8	7				
227	8	7				
23	8	8				
53	8	8				
83	8	8				
142	8	8				
228	8	8				
243	8	8				
299	8	8				
219	8	9				
148	9	7				
181	9	7				
77	9	8				
113	9	8				
14	9	9				

Weidevogelgebieden

Weidevogel gebieden					
Nr.	Botanisch	Fauna			
36	1	2			
32	1	3			
37	1	3			
39	2	3			
1	2	5			
3	2	5			
10	2	5			
12	2	5			
13	2	5			
30	2	5			
31	2	5			
11	2	6			
15	2	6			
22	2	6			
9	3	3			
28	3	3	(fout pakket? = nl een dijk)		
35	3	4	(fout pakket? = nl een dijk)		
16	3	5			
20	3	5			
4	3	6			
18	3	6			
21	3	6			
5	3	7			
6	4	4			
7	4	4			
24	4	4			
25	4	4	(fout pakket? = nl een dijk)		
26	4	4	(fout pakket? = nl een dijk)		
40	4	4	(fout pakket? = nl een dijk)		
19	4	5			
29	4	5	(fout pakket? = nl een dijk)		
34	4	5			
41	4	5	(fout pakket? = nl een dijk)		
33	5	5			
38	5	5			
14	5	6			
27	5	7			
23	6	4			
17	7	6			
2	7	8			
8	8	8			

Bijlagen

(Formulieren met inventarisatie gegevens)